

עלון הכפר

גיליון 162 - יולי 2026

משולחנה של אורלי, מזכ"ל היישוב

פרויקטים ביישוב

בחודשים האחרונים עבדנו על מספר פרויקטים ביישוב רובם הסתיימו וחלקם עדיין בעשייה:

1. סלילת רחוב בית העם מרחוב שרת עד רחוב הבנים – קטע רחוב זה סבל ממהמורות ובולענים. טיפלו תחילה בבולענים שנוצרו ברחוב, ניקינו את בריכות הביוב משורשי עצי הפיקוס, שטפנו את קו הביוב, מילאנו מצעים וסללנו את רצועת הכביש שבה נתגלו הבולענים. לאחר זמן מה קרצפנו וסללנו את קטע הרחוב, סללנו פסי האטה וצבענו את המדרכות וסימני הדרך.

2. הנגשת האנדרטה – במסגרת חוק הנגישות, בנינו שביל דק המוביל משביל הכניסה למתחם בית העם ועד לאנדרטה. בהזדמנות זו טיפלו גם בצמחייה לאורך גדר האנדרטה ולאורך הגדר מצד רחוב בית העם ושתלו שיחי נוי פרחוניים.

3. הצלת מגרש הכדורגל – לאחר שבחורף האחרון נגרם נזק בלתי הפיך ליריעות הצללת המגרש, בחנו אופציות אחרות להצללה ובחרנו בסגנון הצללה המורכב מפסי ברזנט לאורך המגרש עם אפשרות לקיפול ההצללה בחורף כדי למנוע נזקים.

4. סלילת רחוב האקליפטוס – רחוב האקליפטוס נמצא בשכונת התרנגול. לפני כ- 3.5 שנים הוועד ביצע עבודה גדולה בסידור דרכי הגישה שאינן סלולות בשכונה והבאנו אותן לרמה טובה ללא סלילת אספלט. לצערנו, עקב עבודות ביוב שהמועצה ביצעה ברחוב, חלק ממנו נפגע והפך לעיסת בוך ואספלט גרוס. הוועד קיבל החלטה לסלול את הרחוב ואכן סללנו באספלט את החלק שניזוק.

5. התחלנו בטיפול בבית העלמין – ניקינו את יציקות הקברים, מילאנו אדמה וכיסינו כל אחד מהם בדשא סינתטי. יש בכוונתנו להמשיך בכך בכל החלקה של רמות השבים. אנו פונים למשפחות שיקיריהן קבורים בבית העלמין שיבדקו את הקברים ויגזמו שיחים גדולים שמתפשטים לעבר קברים סמוכים.

6. לול מוזיאלי – כחלק משמירת היסטוריית הכפר ומורשתו, הוועד החליט על בניית דגם של לול מטילות ובית אימון שהיוו את הענף המשמעותי בתחילת ימיו של הכפר. (מידע נוסף במדור הארכיון).

שימוש במתקנים ציבוריים

להלן מספר בקשות ואזכורים לגבי השימוש במתקנים ציבוריים:

1. ספריות בתחנות ההסעה – אנו רוצים לשמר את יוזמתה הברוכה של כלנית קין אשר הביאה את רעיון הקמת הספריות ביישוב ואשר דואגת לתחזוקתן. הספריות בתחנות נועדו להכיל מספר ספרים מסוים בהתאם למדף המותקן בתחנה. לצערי, בפועל אנשים שמים בתחנות ספרים שהם מפנים מבתיהם וחלק אף לא תואם את מטרת הספרייה, כגון אנציקלופדיות למיניהן.

הספריות אינן מקום להיפטר מספרים. המטרה היא שאנשים יוכלו לקחת בעיקר ספר קריאה ולשים אחר במקומו.

הגענו למצב שהיום כל הספסל בתחנה מלא בספרים ולתלמידים לא נשאר מקום לשבת. "לא לכך התכוון המשורר".

אנחנו מבקשים לא להביא לספריות את הספרים שאתם מפנים מהבית בכמות גדולה. מקומם של אלה בפחים הכחולים.

לספריות שבתחנות מביאים ספר קריאה או שניים ובתמורה לוקחים ספר אחד או שניים. נודה לשיתוף פעולה.

2. פינות גזם – כידוע, בפינות הגזם של ה-24/7 (התחומות בגדר ירוקה) ניתן לזרוק גזם בכל ימות השבוע. אנו מבקשים להכניס את הגזם עד סוף הפינה ולדאוג שהגזם לא יחסום את פתח הכניסה כדי לאפשר הכנסת גזם נוסף.

מבקשת להזכיר בהזדמנות זו שתושב אשר מבצע גיזום עצים גדול בחצר ביתו וכמות הגזם עולה על 4 כפות של מנוף הפינוי, מחויב לפנות את הגזם בעצמו.

3. פינת המחזור – שנמצאת מאחורי המזכירות היא פינת המחזור המרכזית של היישוב ובתוכה יש פחים כתומים, כחולים, ירוקים וסגולים בהתאם ליעודם וכן מכל לבגדים משומשים.

כל תושב אשר משתמש בפינת המחזור מתבקש להכניס את הפסולת לפחים לפי סוגיה ולא בערבוביה. נייר למיכל הכחול, אריזות ושימורים למיכל הכתום, אשפה למיכל הירוק, בקבוקים וצנצנות מזכוכית למיכל הסגול ובגדים למתקן המתאים.

לצערי, חלק מהתושבים משאירים שקיות עם אשפה, בקבוקים ועוד על רצפת פינת המחזור. חלק מהתושבים מפנים לפינה גרוטאות, קופסאות צבע, מזרנים וכו'. אין לפנות לפינת המחזור גרוטאות. אנו נגביר את האכיפה על פינת המחזור ומי שייתפס זורק דברים מחוץ לפחים או מניח דברים שלא אמורים להיות שם ייקנס.

4. קרטונים – קרטונים מקומם בקרטוניה. לא לידה ולא ליד פחי האשפה או פחי המחזור המפוזרים ביישוב. משאית הזבל לא אוספת קרטונים שמונחים ליד פחי האשפה הביתיים.

נודה לשיתוף פעולה. כולם רוצים לחיות ביישוב נקי, יפה ומסודר.

פרידה מהקומונרים

במהלך חודש יולי נפרדנו מהקומונרים של מחזור 2025-2026: רומי, תמר, כליל, אורי ואורי.

השנה שבה הם שהו ביישוב הייתה שנה מאתגרת ומלאת פעילות, הן עם הנוער והן עם קהילת היישוב כולה.

כינסנו את הקומונרים עם הצוות המלווה, הודינו להם על העשייה והתרומה שלהם לרמות השבים וכאות הוקרה הענקנו שי צנוע שיהיה להם מזכרת מאיתנו.

אנו מאחלים הצלחה לכל אחד ואחת מהם בהמשך דרכם.

עדכון מועדת החינוך

גן סגור אורלי אוריון ליור

בשנה"ל תשפ"ז אשכול גני הילדים ברמות השבים יישקף מציאות מורכבת: מתוך שלושת הגנים המתוחזקים, רק שניים יפתחו את שעריהם, כפי הנראה. הודעות השיבוץ מהמועצה, שנשלחו לאחרונה להורי הילדים מרמות השבים וכפר מל"ל, מעידות על סיטואציה שבה כ- 35 ילדים ישהו בכל אחד משני הגנים הפעילים: גן לגילאי 3-4, וגן לגילאי 4-5, תחת אחריותן של נשות צוות מסורות, בעוד מבנה שלישי יוותר ריק ומיותר.

זוהי שנה שנייה ברציפות שבה לא נפתח גן שלישי בכפר. העובדה שבעבר פעלו כאן בהצלחה שלושה גנים נפרדים – גן חובה, גן טרום-חובה וגן טרום-טרום חובה – הולכת ונשחקת לטובת מציאות של איחוד גילאים וצפיפות גוברת. שרשרת אירועים הובילה להחלטה, המציגה נוקשות אדמיניסטרטיבית ודרישות שאינן הולמות מציאות קהילתית מבוקשת.

רישום רשמי לגני הילדים נערך בכל שנה בפברואר. התקן של משרד החינוך לפתיחת גן שלישי עומד על 81 ילדים רשומים, שכתובתם היא רמות השבים או כפר מל"ל (גן ראשון יפתח אם ירשמו 11 ילדים, גן שני יפתח ברישום הילד ה-36). יחד עם זאת קיימת בקשה לאישור מיוחד לפתיחת גן שלישי בחודשים אפריל – מאי, ובתנאי שרשומים 73 ילדים, זאת במקביל להחלטות המתקבלות בוועדות ההתאמה (הפנייה למסגרות של חינוך מיוחד, ו/או השארות בגן ודחיית העלייה לכיתה א' בשנה). אציין כי בפעם האחרונה שבה הושג אישור מיוחד לפתיחת גן שלישי הייתה בתקופת מלחמת "חרבות ברזל", כאשר הצטרפותן של משפחות מפונות (המחזור מנה כ-75 ילדים) סיפקה את המענה המספרי. יחד עם זאת ברור לכל כי לא ניתן לבנות מדיניות חינוכית על מצבי חירום.

בחודש אפריל 2026 עמד מספר הילדים הרשומים במח' החינוך במועצה על פחות מ-70.

כמו בכל שנה, הורים שמבינים היטב את משמעות הצפיפות, גם משיח עם הגננות והסייעות, פנו והגיעו שוב ושוב למחלקת החינוך ולראשת המועצה, כדי למצוא פתרון פדגוגי, ובמקביל נערכו ניסיונות למיצוי ורישום עוד נרשמים, שכתובותיהם ברמות השבים ובכפר מל"ל.

כשמספר הנרשמים טיפס ל-70, נאמר מהמועצה כי עם הגעה ל-72 ילדים (מספר שלא הגענו אליו עד כה), ניתן יהיה להגיש בקשה מיוחדת לפתוח גן שלישי. אלא שאז הוגש לוועד המקומי כתב התחייבות דרמטי, שבו הוועד נדרש לערוב ולכסות מכיסו את כל הוצאות הגן השלישי, במידה ומספר הילדים ירד במהלך השנה. זהו מהלך שננקט לראשונה, בעיקר בשל ניסיונה המר של המועצה בישובים אחרים – הנמצאים בסיטואציה דומה, בעקבות עזיבה של משפחות באמצע שנה, אז נאלצה המועצה לממן גנים שלא עמדו בתקן משרד החינוך. לידיעה - משרד החינוך עוקב באופן שבועי אחר מספר הילדים בגן באמצעות קב"סים (קציני ביקור סדיר).

דרישה זו הגיעה לישיבת הוועד המקומי, שבה נכחו הורים פעילים שהשמיעו קולם, ונדחתה על הסף מאחר והובהר כי מספיק שילד אחד יעזוב, עלות הפעלת גן שלם תיפול על תקציב הוועד. כידוע, סעיף תקציב חינוך של הוועד כולל אלפי שקלים בודדים, המיועדים להעשרה והשקעות חינוכיות נקודתיות, מאחר שהפעלת החינוך הממלכתי היא באחריותה הסטוטורית והתקציבית של המועצה האזורית דרום השרון. מציאות זו יוצרת אבסורד, שבו תקציבי התשתיות, השמירה והגיבון בכפר עולים בהרבה על תקציב החינוך היישובי, שכן החינוך מופקד כולו בידי המועצה.

התוצאה בשטח עלולה להידרדר ולהגיע עד למצב של גן מורכב ורב-גילאי המאגד ילדים בגילאי 3 עד 5 תחת קורת גג אחת. מבחינה התפתחותית וקבוצתית, מדובר באתגר כמעט בלתי אפשרי: פעוט בן 3 שזה עתה נגמל מחיתולים זקוק להרגעה, ויסות תחושתו ותיווך רגשי אינטנסיבי. לעומתו, ילד בן 5 בגן חובה זקוק לגירויים קוגניטיביים מורכבים ולמוכנות לקראת העלייה לכיתה א'. כאשר ילדים בטווח גילאים זה נדחסים אל חלל אחד, הדינמיקה הקבוצתית מאבדת מאיכותה. הצוות החינוכי, מסור ככל שיהיה, מוצא את עצמו במצב מתמשך של "כיבוי שריפות" וניהול עומסים, דבר המוביל לשחיקה מהירה ולתחלופה של נשות צוות. אציין כי גן רב גילאי 3-5 מתקיים ביישוב הסמוך גבעת חן כבר שנים, אולם בשל מספר נמוך יחסית של ילדים (פחות מ-20) ניתן לקיים הליך חינוכי בתנאים מאפשרים, לא ברור אם מתקבלים מענים מיטביים לכל הילדים, כל הזמן.

סגירת ואיחוד גנים אינה ייחודית לרמות השבים, אלא תופעה המתרחשת ביישובי מועצת דרום השרון כולם. ע"פ מנהלת מח' הגנים במועצה נסגרים כל שנה גני ילדים רבים והסיבות לכך מגוונות:

דמוגרפיה ויוקר המחיה: האוכלוסייה מתבגרת, ועלויות הדיור והשכירות הגבוהות מקשות על זוגות צעירים להכות שורש לאורך זמן ללא עזרה משפחתית מסיבית.

תחרות מול החינוך הפרטי: מסגרות מקבילות – אנתרופוסופיות, מונטסוריות ודמוקרטיות ויתכן שחינוך מגזרי אחר – קורצות להורים רבים, במיוחד על רקע הצפיפות במערכת הממלכתית, וחוסר שביעות רצון (לא תמיד מוצדק) מאיכות החינוך.

מעגל הקסמים: צפיפות בגנים הממלכתיים מבריחה הורים למסגרות פרטיות, עזיבתם מקטינה את מספר הנרשמים, המועצה מצידה מאחדת וסוגרת גנים נוספים. כמו כן מחסור חריף של גננות ונשות צוות מקצועי לגיל הרך, שהולך וגדל בשל סיבות מגוונות, באופן שבו אין תחליף לגננות שפורשות מהמערכת.

כדי לא לשקוע למציאות קבועה של גנים דחוסים, נדרשת, כפי הנראה, פעולה בכמה מישורים מקבילים. להלן מספר הצעות שאותן ניתן לבחון:

מול המועצה האזורית דרום השרון ומשרד החינוך

- קביעת קריטריונים דיפרנציאליים לחינוך כפרי: דרישה להתאמת נוהלי פתיחת הגנים לאופי היישובים הכפריים, כולל הורדת רף Minimum לפתיחת גן שלישי בכפר.
- תקנון "סייעת שלישית": ככל שהמועצה/משרד החינוך עומדים על צמצום מספר הגנים ל-2, חובה עליהם לממן באופן מלא תקן של סייעת פדגוגית נוספת לכל גן המונה מעל 30 ילדים בחתך רב-גילאי.
- פתרונות אזוריים משותפים: בחינת אפשרות של רישום אשכולי גמיש בין יישובים סמוכים במועצה, במקום אילוף כל יישוב להתמודד בנפרד עם התנודות הדמוגרפיות.

- חשיבה אסטרטגית על דור ההמשך: עידוד יוזמות קהילתיות התומכות במגורי צעירים ומשפחות עם ילדים בגיל הרך בכפר, מתוך הבנה שחינוך הוא ליבה של הקהילה.

ברמת הקהילה והכפר

- איגוד כוחות קהילתי: תגבור ועדת החינוך היישובית בהורים ובאנשי מקצוע מתוך הכפר, לפעולה רציפה ומתוכננת מול המועצה ולא רק כגל מחאה רגעי באפריל.
- משאבים קהילתיים משלימים: רתימת תקציב הכפר לחיזוק הגנים הקיימים – שילוב מתנדבים, תגבור חוגים ומינוף העושר הקהילתי של הכפר לטובת הילדים והצוותים – בתיאום עם ועדת חינוך ומח' חינוך של המועצה.

מוזמנים להתייחס, לדייק ולהגיב.

ברכות

- * מזל טוב ליהודית גינת ולרונית ודרור גינת להולדת הנינה/הנכדה, בת למיה ודן גינת
- * מזל טוב לאסנת ואיטו אבירם לנישואי הבת רומי עב"ל יותם דיסון-קולודני
- * מזל טוב לענת קבילי להולדת הנכדה אמלי, בת לשי קבילי ועידו לנואל

השתתפות בצער

- אנו משתתפים בצערן של איטו אבירם במות אמו אלקה אברמוביץ ז"ל
- אנו משתתפים בצערה של משפחת פוביצר במות האם והסבתא טובה פוביצר ז"ל

עדכון נוער

ארץ סוז אברהם, רכז הנוער

אז מה היה לנו החודש בפעילות התנועתית?

חודש יולי היה מלא בפעילות חינוכית ובאירועים מרגשים עבור הנוער שלנו בכפר בסניף תנועת הנוער של האיחוד החקלאי.

פעולות הכנה למחנה הקיץ

במהלך החודש נפגשנו בלול לפעולות הכנה למחנה הקיץ. בפעולות התכוננו ביחד עם החניכות והחניכים שלנו לקראת היציאה למחנה. עברנו על דגשים חשובים כגון מעבר על רשימות ציוד, היכרות עם הפעולות השונות שמתקיימות במחנה ותיאום ציפיות קבוצתי. תודה לחניכים שהגיעו, ולמדריכים שהעבירו את הפעולות.

כיף צוות

כמיטב המסורת, השכבה הבוגרת של הסניף נפגשה ליומיים חווייתיים ומהנים במיוחד. במהלך הפעילות שיחקנו באולינג ונסענו לפארק גני חוגה שנמצא בעמק בית שאן. סיכמנו את שנת הפעילות, השתכשכנו בבריכות ומאוד נהנינו.

שיבוצי קומונות

החודש זכינו להכיר ולפגוש את חברי הקומונה החדשים שלנו בכפר, שיעזרו להמשיך לקדם את הנוער ולהיות חלק אינטגרלי מהקהילה והעשייה החינוכית בכפר. בהצלחה בשנת השירות!

1. איה סורדו
2. הדס ברק
3. שחר אדרי
4. אביתר לוי
5. איתמר מורד

תודה לקומונה היוצאת! אנחנו מודים לכם על שנה של עשייה, התנדבות ונתינה. בהצלחה בהמשך הדרך!

בהצלחה גם לשלושת בוגרי הלול שיוצאים לשנת שירות בגרעין אחים של התנועה!

אופיר לובטון - קומונת גילת
איתי קנולר - קומונת בחן
תום גרבש - קומונת סגולה

מוזיאון הלול

תהיתם מהן העבודות המתבצעות בימים אלה בסמוך לשביל התערוכות, בין המבנה של 'אל על' ומוזיאון הליפט?

הדמיה של מוזיאון הלול. עיצוב: דקל אביסדריס

זה יהיה מוזיאון הלול שינציח את הענף שהיה העיסוק העיקרי של מרבית התושבים לאורך מספר עשורים. ידומו בו לול הטלה ובית אימון לאפרוחים, מבנים שהיו כמעט בכל חצר ביישוב ויוצגו כלים ואביזרים מקוריים ששימשו את הלולנים.

צוות הארכיון, שיזם את הפרויקט, מבקש להודות לדקל אביסדריס תושב הכפר שהתנדב לתכנן את המבנה ולוועד המקומי ולהנהלת 'אל על' על תמיכתם בפרויקט, במימונו ובמימושו.

המוזיאון יהווה ממד נוסף בהנצחת ההיסטוריה במרכז הישוב.

רשמה: תמר ישר

עיניים טובות אופיר אלמון

פעם, כשהייתי בערך בן ארבע וחצי, ראיתי בחנות צעצועים טנק מפח.

נורא רציתי אותו, אבל לא ביקשתי.

אבא שלי ראה שאני מביט עליו בלי הפסק ושאל אותי אם אני רוצה אותו. עניתי שלא כי חשבתי שהוא מאוד יקר.

הוא שאל אותי אם אני בטוח, ואני לא עניתי.

בבוקר יום ההולדת, כשהייתי בן חמש, התעוררתי וראיתי על יד הכרית חבילה עטופה בנייר חום.

זה היה בדיוק אותו הטנק שרציתי בחנות.

כל כך שמחתי.

הוא היה בצבע ירוק כהה ומבריק, וכשמתחו את הקפיץ בעזרת המפתח, הוא נסע לבדו והוציא ניצוצות אמיתיים.

היו עליו גם ציורים של כוכבים ובתוכו ישב חייל מפלסטיק עם כובע פלדה.

שעות רבות שיחקתי איתו, והוא היה צמוד אליי בכל מקום. אפילו לגן של פופה, הגננת המיתולוגית האהובה של השיכון, הייתי לוקח אותו תמיד. נתתי גם לחברים לשחק איתו, ולא פחדנו בכלל מרשפי האש הקטנים.

"זאת אש קרה, שבכלל לא שורפת", הרגיע אותנו ירמי, שהיה בבר בן שש ושלושת רבעי, ובגלל המשקפיים שהיו לו חשבנו שהוא הכי חכם, מין פרופסור ומדען כזה. "יש פה אבן אש מיוחדת", הסביר לנו בסמכותיות.

בלילות, מתחת לשמיכה, מתחתי עם המפתח את הקפיץ ונהניתי כל כך מהניצוצות שהאירו מעט את האפלה.

פעם אחת הטנק הפסיק לעבוד פתאום. לא הבנתי מה קרה. הייתי בטוח שקלקלתי אותו. חשבתי שהוא עלה המון כסף, הרגשתי אשם ופחדתי שההורים שלי יגלו.

חשבתי שאולי התותח נסתם מלכלוך וניקיתי אותו בגפרור, אבל זה לא עזר.

אז החבאתי אותו במקום נסתר ולא גיליתי לאף אחד. שמתי אותו בקופסה בתוך בור בגינה על יד הגדר וכיסיתי.

אמא שמה לב ושאלה אותי איפה הטנק. אמרתי לה שאני לא יודע ושאלתי הכלב דוגי של השכנים לקח אותו.

היא אמרה שזה מוזר אבל יכול להיות.

הרחוב שלנו היה רחב, אבל הכביש היה ממש צר, ומשני צדדיו רק חול, שם שיחקנו בג'ולות ובגוגואים, וכשלא עברו מכוניות ניסינו לסובב פורפרות על הכביש. לפעמים הבנות שיחקו עליו קלאס עם אבן.

זה קרה עוד לפני שסללו את הכביש החדש ובנו את המדרכה, כשעוד היה הרבה חול לשחק עליו.

פעם חזרתי מהגן ושיחקתי ג'ולות על החול עם כמה חברים. משחק כזה עם שלושה בורות קטנים שקראו להם מור.

אברהם וסרמן היה הכי צלף. הוא ניצח את כולנו עם הראסיות שלו והלך תמיד עם כיסים מלאים. גם אני הייתי די צלף, אבל רק מקום שני.

ואז, בדיוק כשקלעתי למור שבאמצע, ראיתי פתאום ג'יפ של המשטרה מגיע מכיוון רמת חן ומתקרב לאט. הוא עצר ושני שוטרים יצאו ממנו.

הייתי בטוח שהשוטרים באו לתפוס אותי בגלל שקלקלתי את הטנק היקר. פחד גדול אחז בי. בקושי יכולתי לזוז. מזל שהניידת נסעה לאט ואני הספקתי לברוח הביתה לפני שהם ראו אותי. זחלתי מתחת למיטה והתחבאתי.

נשארתי שם הרבה זמן רועד מפחד, עם לב דופק חזק, נצמד לקיר בניסיון להיעלם בתוכו.

שמעתי את אמי קוראת לי, ולא עניתי. אחר כך הגיעה שכנה, שקראה לעוד כמה שכנות. כולם חיפשו אותי סביב הבית, ברחוב ואפילו בשדה ובוואדי.

כשהתחיל להחשיך, הצצתי למסדרון – ובהלה נוראית אחזה אותי: אמי ושני שוטרים נכנסו הביתה. זחלתי חזרה למחבוא. שמעתי אותם שואלים אם ברחתי פעם מהבית, ואמא שלי אמרה להם שאף פעם לא.

אחר כך, כשאבא שלי חזר מהעבודה בצבא, שמעתי אותו אומר להם בשקט שאני ילד טוב, מאוד שובב, אבל אחראי.

נרדמתי מבלי להרגיש.

פתאום ראיתי את עיניו הטובות של אבי מציצות מתחת למיטה, מחפשות אותי באפלה. "מצאתי אותך", אמר.

הוא לא כעס עליי. אפילו לא לשנייה.

זחלתי מהר החוצה ופרצתי בבכי ואמרתי שאני לא אשם בכלל, שהטנק התקלקל מעצמו.

שוטר אחד צבט לי את הלחי חלש, ואמר לי "בנדיט" ושביום ההולדת שלי הם יבואו במיוחד ויעשו סיבוב בניידת. הוא גם נתן לי סמל קטן מפח של המשטרה.

השכנה שגרה ממול אמרה "אוי, כמה דפיקות לב עשית לי", ואחרי שכולם הלכו, אמא שלי ליטפה לי את הראש ואמרה שהכול בסדר ושעכשיו צריך לאכול ארוחת ערב ולעשות אמבטיה.

למחרת אבי הביא אבן אש חדשה וקטנה. הוא ידע תמיד איפה להשיג דברים כאלה. החליף תוך כמה שניות את זו שנשחקה, והדביק על הטנק את סמל המשטרה, ואני חזרתי לשחק עם הטנק הירוק האהוב שלי והניצוצות שלו.

בהתחלה לא נתתי לאף חבר לשחק איתו יותר, אבל אחר כך כן נתתי להם.

כמו הרבה דברים בחיים, שנעלמים לנו בלי שאנחנו זוכרים איך ומתי, הטנק האהוב הזה פתאום לא היה. המזל שלי היה שאבי אהב לצלם ונשארה לי תמונה איתו שרואים בה אפילו את הגיצים.

כשבני הבכור שלנו היה בן חמש, הבאתי לו ליום ההולדת טנק. כשאילנה שאלה אותי למה דווקא טנק, סיפרתי לה את הסיפור והראיתי לה את התמונה.

להפתעתי היא אמרה שזה ריגש אותה, ואחרי כמה ימים ראיתי את התמונה ממוסגרת ותלויה בסלון.

ביום שישי אחד, לפני הרבה שנים, סובבנו, אילנה ואנוכי, בשוק הפשפשים שהיה חביב על שנינו.

פתאום היא קוראת לי בהתלהבות "בוא, אתה חייב לראות. יש פה טנק שממש מזכיר את הטנק ההוא שאבא שלך תיקן."

באתי בריצה.

"נכון שהוא מזכיר?" היא אמרה.

"הוא לא מזכיר", אמרתי בקול חנוק. "זה הטנק שלי".

"זה לא יכול להיות. אתה בטוח?"

הראיתי לה את הסמל של המשטרה, שהשוטר נתן לי ואבא שלי הדביק לפני יותר מחמישים שנה.

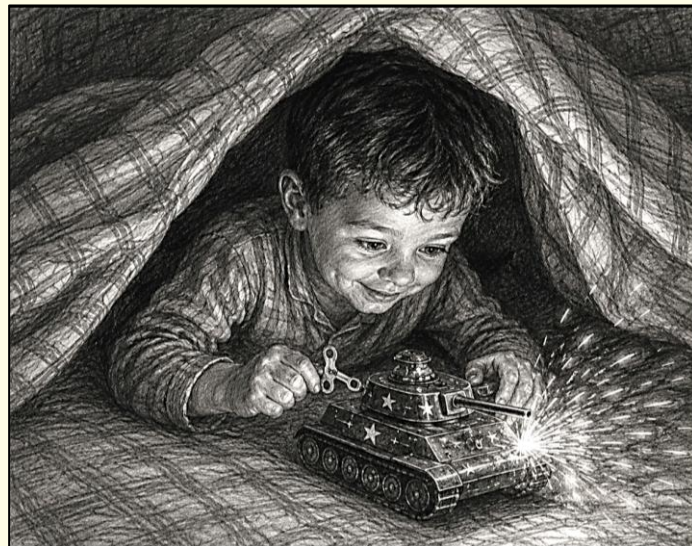
באותו רגע לא רק הטנק חזר אליי.

ראיתי גם את העיניים הטובות של אבי מביטות אליי מתחת למיטה.

שאלתי את הרוכל הצנום שהיו לו פנים שזופים עם המון זיפים, כמה זה עולה.

הוא אמר לי "בשבילך, חמש שקל".

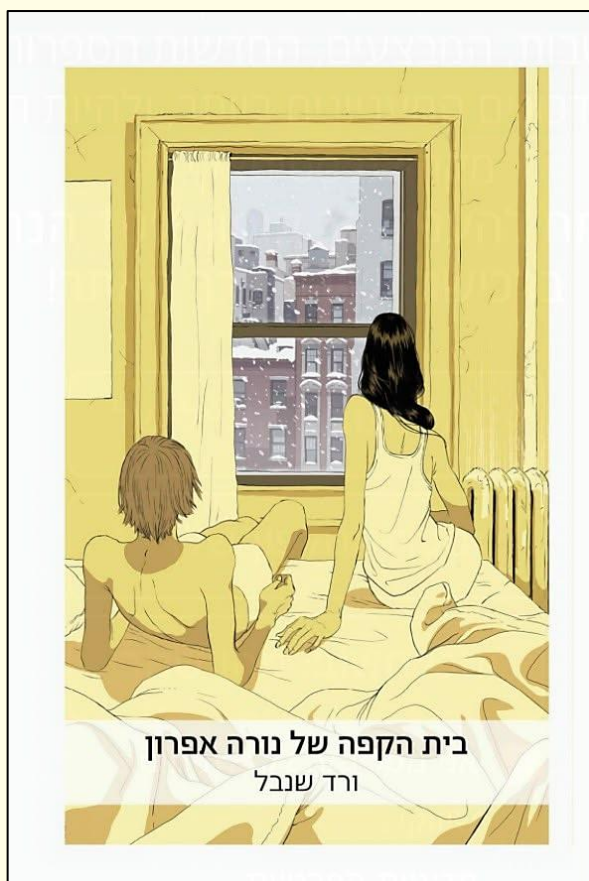
לא בכל יום שישי בצהריים רואים בשוק הפשפשים מישהו מחזיק טנק ישן ועקום מפח, ובוכה.

הפינה הקטנה על הספר

לילית קין

ליב ואיילנד, שני ישראלים שנפגשים באקראיות בבית קפה אחד בניו יורק, מביאים איתם, כל אחד לחוד, סיפור חיים מרגש, מטלטל וקשה אשר גרם להם לעזוב הכול בארץ ועם מעט מאוד מטלטלים וכובד גדול של זיכרונות הם נוחתים בתפוח הגדול בלי שום תוכנית להמשך החיים.

בית הקפה של נורה אפרון
ורד שנבל

כשלמדתי לימודי מגדר – לימודי נשים בשילוב אומנויות בלסלי קולג' בנתניה, למדה איתי אישה אחת שסיפרה לי שאחרי הצבא היא קמה, ארזה תרמיל אחד קטן וטסה להולנד ללמוד לרקוד כדי להופיע. היא עבדה בעבודות מזדמנות, התקבלה ללימודים ואחר כך ללהקה, הייתה לעתים אוכלת מפחי אשפה או גונבת אוכל מחנויות אבל היא למדה ריקוד ורקדה בלהקה על במות ברחבי אירופה. לה הייתה מטרה אבל לא מעטים פשוט קמים ועוזבים.

גיבורי הספר נפגשים בבית קפה שיש כמותו המונים בניו יורק. זה בית קפה של בחור ישראלי נוסף שאף הוא עזב את הארץ לפני שנים רבות וגם הוא סוחב איתו סיפור קשה ואפילו אכזרי. בית הקפה אינו מיקרוקוסמוס של ישראל אבל הבאים לפתחו עם משאם הכבד מוצאים שם אוזן קשבת, לב אוהב וחיבוק כאשר הם בשלים לפתוח את ליבם ולספר.

'בית הקפה של נורה אפרון' נכתב על ידי ורד שנבל. בבית הקפה שבו נפגשים איילנד, שמגיע לשם עם כלבו סנדי, וליב, שהיא מלצרית בבית הקפה הזה, צולמו מספר סצנות בסרט 'יש לך הודעה' בכיכובם של טום הנקס ומג ראין, שביימה נורה אפרון. בימאית הסרט שהייתה גם עיתונאית וגם תסריטאית ידועה, במיוחד בשל הקומדיות הרומנטיות שהייתה שותפה ליצירתן, כגון "כשהארי פגש את סאלי", "נדודי שינה בסיאטל", "קוקי". שלוש פעמים הייתה מועמדת לפרס אוסקר לתסריט המקורי הטוב ביותר, אך מעולם לא זכתה בפרס. ב-1990 זכתה בפרס באפט"א בקטגוריית התסריט המקורי הטוב ביותר, על כתיבת התסריט לסרט "כשהארי פגש את סאלי". ב-1996 ביימה, כתבה והפיקה את הסרט "מייקל" בכיכובו של ג'ון טרבולטה.

הבדידות נסוכה על כל הספר כמסך כבד. ניו יורק היא מקום "לאנשים אי זוגיים...." כך אומרת גיבורת הספר ליב. הבדידות הופכת להרגל ומשנה עד היסוד את בן האדם שהוא יצור חברתי במהותו. אבל האם אין אנו לוקחים את הבדידות לאן שאנחנו הולכים? האם מעבר למקום אחר מקל על הבדידות? אך כמו הקומדיות הרומנטיות שאני כל כך אוהבת לצפות בהן שוב ושוב ובימי הקיץ החמים, שאפשר למצוא אותן בפלטפורמות שונות, גם הספר מגלה שתרופת (הפלא) לבדידות היא למצוא את האחד. למצוא את האחת.

מה חדש בספרייה הקטנה

כאנית קין

כמו כל שנה הקיץ מביא לספריות הקטנות ערמות על גבי ערמות של ספרים. א-נשים מנצלים את התקופה הזאת שילדי בית הספר היסודי, החטיבות והתיכונים לא משתמשים בספסלי תחנות ההסעה כדי להוציא כמויות ספרים עצומות ולהניח אותן גם על הספסלים.

ניתן למצוא ספרים מכל סוגה אפשרית וימי הקיץ אין כמותם להדליק מזגן, להתפרקד ולקרוא ספר טוב. לקחת ספר או שניים לחופשה בארץ או בחו"ל, לברכה או לים, ולא חייבים להחזיר לספריות הקטנות בכפר כי אני מגלה שיש ספריות קטנות בהרבה מקומות, כמו שרק נחשפתי להן השבוע, בית קפה 3426 בתל אביב או ביד בן צבי בירושלים.

קיץ נפלא וקריאה נעימה

בכתבה "מה חדש בספרייה הקטנה" בחודש שעבר נפלה טעות מצערת. מתנצלת על כך בפני כל הנוגעים בדבר. הדבר נעשה בתום לב.

ספרייה קטנה בבית הקפה 3426 בבית רדיקל בתל אביב

לפעמים אני מוצאת ספרים כאלה בספריות הקטנות. מקומם של אלה בפח המחזור שכן אף אחת ואף אחד לא ייטול ספר כזה ליד.

תמיד שמחה לשמוע מכם במייל Calanit.cain@gmail.com או בהודעת ווטסאפ 054-6302336

רולטת זקוקים - ספר שירים ||

יוסי קירקין

אור

הדלקתי נר
שאייר את שפכה
שנפשיר את שקפא
שנשמש כמגדלור
לעצבות המרחפת
לגעגועים האבודים
לכאב הזה
שלא נגמר
לחשך הגדול

די כפר

יותר מדי הללויות, של מלח הארץ
יותר מדי הספדים, של גבורים יחודיים
יותר מדי אמהות שבורות, שמחזיקות בכאלו
יותר מדי גברים, חרוצי קמטים שזופים
יותר מדי אלמנות, שלא מאמינות
יותר מדי בנות זוג, שחלמו על חפה
יותר מדי יתומים, שעוד לא הבינו
יותר מדי מפקדים, שנאמנים סופרלטיבים
יותר מדי פקודים, שנאחזים בזכרונות
יותר מדי רבנים, שמדקלמים קדיש
יותר מדי זרים, ופרחים של עצב
יותר מדי חצץ, בכדי להניח
יותר מדי מטחים, של כבוד
יותר מדי שבעות, עם אלבומים מצהיבים
יותר מדי חסונים, שבוכים כמו אחים

יותר מדי נשים אפרות ,
יותר מדי נעלים מאבקות
יותר מדי קרעים בחלצה
יותר מדי דמעות
יותר מדי גרות
יותר מדי

נְרָקוֹמָן שֶׁל גַּעְגּוּעִים

למרות שאני מנסה
לישר את ההגה
הרכב מושך את עצמו
לכוון השמש ששוקעת

שמה בין אבני השיש
נח לו בשקט
סדק גדול בלב
עם חתיכה מהנשמה

אני נמשך למקום הקר הזה
כמו שפרפר נמשך אל האש
יודע מראש שישרפו לי הכנפים
שאתאכזב מהאבן הלבנה

אי אפשר להסביר
געגועים מהעצמות
כאלו שמכאיבים
שלא נותנים מנוח

תמיד אני עוזב
בתחושת החמצה
אין באמת מזור
רק פתיתים של כאב

אבל גם ברור לי לגמרי
שמחר על הדרך
לקראת השקיעה
הרכב ימשיך בחזרה
ושוב יתמלא חלל הלב בכלום
עד לנקדה שבה ממש
ארצה להאמין
באלהים

למות לאט

אין סבה למהר אל המות
אני מסנן בעצבנות
כשנהג מטרף חותך אותי
תוף כדי זגזוג פרוע

אני עוקב אחריו עד האפק
מחסיר פעימה בכל חתוף
מדמין מי הקרבן התמים
שעדין לא יודע שהוא מת

אין סבה למהר אל המות
הוא מגיע גם לאט
אבל יש הרבה אנשים
שמתעקשים

נעים להכיר

על קומונת רמות השבים ותרומתה לקהילה

קומונת רמות השבים השלישית עומדת לסיים את פעילותה בשוב בסוף אוגוסט. בכתבה זו נציג את המניעים להקמת הקומונה ונעמוד על תרומתה 'לול' ולקהילה.

תנועת הנוער של 'האיחוד החקלאי' פועלת ברמות השבים משנת 1985 ומרבית הילדים מכיתות ד' עד י"ב משתתפים בפעילות הסניף המקומי, המכונה 'לול'. משנת 2008 החניכים והרכז נהנים מליווי וסיוע של גרעינר, בוגר תיכון המתנדב לשנת שרות באיחוד החקלאי טרם גיוסו לצבא. לאחר 15 שנים שבהם הגרעינרים הגיעו לכאן פעמיים עד שלוש פעמים בשבוע, לקחו חלק באירועים בלול והיו שותפים מלאים להווי החניכים בו, התגוררו בקומונה במתן, ניהלו בה חיי שיתוף ופעלו יחד במסגרת שליחותם החינוכית חברתית, הוחלט לפתוח כאן, בספטמבר 2023, קומונה מקומית עם חמישה גרעינרים.

מבנה הקומונה ליד 'אל על', צילם גונן ישר, יוני 2026

רועי מוכתר, שהיה חבר ועד, יזם את הקמת הקומונה ביישוב ושכנע חברי ועד נוספים לתמוך ברעיון. מרב ברזילי שהייתה פעילה בוועדת הנוער שנים רבות סיפרה על המניעים להקמת הקומונה: "... הבנו שישובים שבהם קיימת קומונה זוכים לערך מוסף משמעותי מהגרעינרים, היוזמים פעילויות קהילתיות מעבר לפעילות 'לול', והקומונה מהווה גם מקום מפגש, מקלט ומפלט לבני הנוער בשכבה הבוגרת, ט' – י"ב (שכב"ג). מדובר בחבר'ה צעירים, אנרגטיים ואיכותיים שרוצים 'לעשות טוב' ביישוב".

כל אלה הניעו את חברי ועדת הנוער, לרבות תמר בירם, מרב ברזילי טדי הרוש ועינת לשם, לקדם את הקמת הקומונה.

הודות להזדמנות שנוצרה באיחוד החקלאי ולתמיכות של הוועד המקומי וראשת המועצה האזורית, נפתחה

פינת הזולה של הקומונה על גג המקלט, צילם גונן ישר, יוני 2026

כאן הקומונה. בשלב זה רק אחד מהקומונרים מסונף 'לול' והאחרים מסונפים לסניפים ביישובי הסביבה, אבל כולם לוקחים חלק בפעילויות הקהילתיות. פתיחת הקומונה חייבה איתור מקום מגורים הולם לגרעינרים ולאחר בדיקה של מספר חלופות נרכש מבנה יביל שהוצב במרכז הישוב, בין אל-על לשביל התערוכות.

ב – 1.6.2024, טדי הרוש, יו"ר ועדת הנוער, כתב בווטסאפ תושבים: "תודה לחברי הוועד ולאורלי שסייעו בתהליך עד להנחת המבנה במקום... רוצה לספר לכם שהשבוע נרשמה היסטוריה בכפר! מהשבוע יש לנו מבנה מגורים לקומונה, בית לגרעינרים המהממים ששותפים כאן לפעילויות הלול והנוער, לפעילויות התרבות והחגים ועוד ועוד... זהו הישג אדיר לאין שיעור, עכשיו נותר לשפץ אותו קצת, לייפייף אותו ולהפוך אותו ליהלום אמיתי כאן בכפר!"

ארד אברהם עוז, רכז הלול הנוכחי, שהיה קומונר כאן בתקופת הקורונה, סיפר: "גדלתי במושב יעד שבחבל משגב, והייתי פעיל ב'סניף של האיחוד החקלאי ביישוב, תחילה כחניך ובהמשך כמדריך, ונמנית עם הצוות המוביל. מאחר שנחשפתי לפעילות הקומונרים ביעד ונהייתי מההדרכה, שמחתי שהתקבלתי לשנת שירות בתנועה ולהזדמנות לעסוק עוד קצת בחינוך ברמות השבים. בקומונר כאן בקורונה נפגשתי עם החניכים בקבוצות קטנות ולמדתי להכיר את מרביתם, אך מאחר והתגוררתי במתן, ההתמקדות הקהילתית שלי ושל חבריי לקומונה, הייתה שם".

השנה הראשונה של הקומונה בכפר, תשפ"ד, עסקה בבניית הקשר עם הקהילה והחניכים. בשיחה עם שניים מאותם קומונרים, אלירן וקנין ונגה סלומון, לקראת סיום השנה הם ציינו: "בתחילה, הקשר עם הקהילה לא היה ממש ברור. לאט לאט הסתגלנו לילדים והם אלינו ונוצר קשר מאוד מיוחד. הפעילות הראשונה שלנו לקהילה, שיועדה לכלל ילדי הישוב, התקיימה ב'לול' ביום שישי ה- 6.10.2023 וכללה תחנות של פיתה בטאבון, קעקועים וצמות בשיער. סימנו את הפעילות בתחושה טובה למרות שהשתתפות הייתה מצומצמת בהשוואה לפוטנציאל".

אוהל הקומונה במגרש הספורט, העלטה
לווטסאפ התושבים קרן גרוס, אפריל 2024

ההזמנה שהקומונרים העבירו לתושבים,
אפריל 2024

על פעילותם לאחר תחילת המלחמה סיפרו: "בתחילה ליווינו את החבר'ה בבתיהם, במטרה לספק להם תחושת מסוגלות, עם הזמן התחלנו לסייע בשמירה על ילדים שאחד מהוריהם גויס למילואים וביחד עם הנוער עזרנו בקטיף תותים בשדות במערב הישוב. עם החזרה לסניף עברנו עם החניכים ברחבי הישוב

ומכרנו צמידים לטובת מטה החטופים וארגנו מפגשים לילדים הבוגרים בקומונה, שהייתה בבית שכור ביישוב, סרט לשכבה ט' וערב פיצות לכיתות ח' ו- י"ב. במפגשים הזמנו את החניכים לפנות אלינו אך לקח להם זמן להרגיש נוח עם זה ולהכיר בזמינותנו. מרביתם הגיעו בשביל החוויה והכיף והיו גם שביקשו לשתף או לשוחח. חלקם נהנו לשבת עם כולנו ואחרים העדיפו לדבר רק עם אחד מאיתנו. הם ידעו שאנחנו ניטרליים, אובייקטיביים, שלא נעביר ביקורת ונמנע משיפוטיות. השתדלנו להביא למפגש ערכים במטרה לעזור לחניך להתפתח, לתת מעצמו ולהיות פחות פגיע".

חג שבועות בברכה, יוני 2024, צילום של הקומונרים

חג שבועות בברכה, יוני 2024, צילמה נועה דניר

הקומונרים הדגישו את התמיכה של ועדת הנוער ביוזמותיהם וסיועה במימון כל פעילויותיהם, לרבות הקהילתיות שכללו אירוע בסוכות, ציון המימונה, שבועות בברכה ומשחק ניווט. הם ציינו שהשתתפות הקהילה הייתה יחסית מצומצמת ונבעה כנראה מכך שחלקים בציבור, במיוחד המבוגרים והמשפחות עם הילדים הצעירים, לא הבינו שהפעילות מכוונת לכלל התושבים.

הקומונה השנייה, שליוותה אותנו בתשפ"ה, חנכה את מגורי הקבע במבנה היביל. למימון פינת הזולה שהקימו על גג המקלט הציבורי הסמוך, הקומונרים מכרו דברי מאפה שהכינו בדוכן שהציבו בסמוך לגני הילדים באחד מימי שישי.

מכירת עוגות ועוגיות למימון פינת הזולה, 11.2024, צילמה הקומונרית דנה גרגל

הם הרחיבו את פעילותם עם בקהילה ומיסדו הפעלה של משחקייה לילדים הצעירים, אחת לשבוע, בשעות אחר הצהריים, בעידודה של אורלי אוריון ליור, יו"ר ועדת חינוך. על פעילותם עם הילדים הצעירים סיפרו: "ההשתתפות הייתה יפה, היו משפחות שהגיעו בקביעות ואחרות רק מידי פעם. הפרויקט מילא אותנו והתודות של התושבים בווטסאפ בתום יום הפעילות, חיזקו את התחושה הטובה. נפגשנו גם עם ילדי הגנים. בגן סיגלון הכנו איתם כדורי שוקולד ובגן רמות סייענו בהכנת חלות לשבת. נהנינו לראות אותם

זורמים איתנו... הודות לפעילויות אלה כבר לא היינו זרים עבורם במשחקייה ולמדנו להכירם טוב יותר בשמותיהם". הם יזמו גם הקרנת סרט לילדים עם כיבוד עשיר הפיקו אירועים נוספים לקהילה שכולם זכו להצלחה.

הקומונרים וארון המשחקים במועדון ותיקים, 11.2025, צילמה דנה גרגל

קומונרים אלה, בקודמיהם, חיזקו את הקשר עם השכב"ג וכך אמרו: "אירחנו אותם בקומונה אחת לשבוע והקשר האישי שנקרם בין הצדדים אפשר לחניכים רבים להגיע אלינו עצמאית במהלך השבוע. השיחות עסקו לרוב בנושאים האופייניים לבני נוער, הרגשנו שתרמנו להם ובמקרים ספורים נעזרנו בגורמים חיצוניים, שתמיד היו זמינים עבורנו".

להלן כמה פעילויות נוספות שהקומונה השנייה ארגנה לקהילה:

- סוכואונה 10.2024
- ערב סרט 11.2024
- שעת סיפור 2.2024
- פינוקומונה 2.2025
- צילמה הקומונרית דנה גרגל

ארד מדגיש את תרומת הקומונה: "העובדה שיש כאן עכשיו קומונה, מכפילה את כוח האדם וזה מאוד נוח שמגוריהם קרובים ללול. הקומונרים תורמים לקהילה, מסייעים בהפקת אירועים בלול ועוזרים לרתום את החניכים למשימות. הם מהווים עוד עין פקוחה ואוזן קשבת עבור הילדים".

ומרב מוסיפה: "הישוב נהנה מחבר'ה צעירים המגיעים עם הרבה מוטיבציה. הם נותנים חיזוק לקהילה, לתרבות ולחינוך ועובדים בשיתוף פעולה עם הוועד. במפגשים שהתקיימו עם כל אחת מהקבוצות בתום השנה ניתן היה להתרשם מתרומתם הרבה ומרצונם העז להכיר את כלל התושבים. אפשרנו לקומונרים לחלום רחוק ואמרנו 'השמיים הם הגבול'. אנחנו נותנים להם יד חופשית, מעודדים אותם ליזום פעילויות ומבטיחים למצוא את הפתרונות הנדרשים. הקומונרים זוכים למלווה מטעם האיחוד החקלאי ולמלווה מטעם ועדת הנוער".

זה הזמן להודות לחברי ועדת הנוער על פעילותם הנחושה להקמת הקומונה ולפעילותה השוטפת, ולקומונרים הנפלאים בעבר ובהווה. איחולי הצלחה לקומונרים הנוכחיים שיסיימו את פעילותם אצלנו בסוף אוגוסט. אין ספק שתרומתם לקהילה ניכרת היטב!

הכתבה מתבססת על ראיונות עם גרעינרים מהקומונה הראשונה בקיץ 2024, עם חברי הקומונה השנייה ומרב ברזילי ב-2025, ועם ארד עוז אברהם ב-2026.

ראיינה וערכה: תמר ישר

הבזק מהעבר

סיפורו של שלומי ריזמן על חלקו ב'מבצע יונתן'

מבצע יונתן או מבצע אנטבה נחשב למבצע הרואי שבו חולצו 105 נוסעים ישראלים ואנשי צוות שנחטפו ע"י טרוריסטים ביולי 1976, במהלך טיסתם במטוס אייר פראנס מישראל לצרפת. במלאת חמישים שנים למבצע, אנו מביאים את סיפורו של שלומי ריזמן, תושב הכפר שהשתתף בפעולה כלוחם סיירת מטכ"ל.

שלומי, נשוי לאירית ואב לשלושה בנים, מתגורר עם משפחתו ברחוב הכרם מזה 40 שנים. הוא נולד ברמת חן בשנת 1955 כבן שני לניצולי שואה ולכן כבר מילדותו היה לו ברור שבצבא ישרת כחייל קרבי. על גיוסו בקיץ 1973 סיפר:

"כשהתגייסתי, ניסיתי להגיע למקום הכי נחשב, עברתי בהצלחה את המבדקים לסיירת מטכ"ל והתגייסתי חודשיים לפני מלחמת יום הכיפורים... במלחמת ההתשה השתתפתי בקרבות רבים עם מחבלים ופיגועי מיקוח ולקחתי חלק במלחמת לבנון הראשונה ובמבצעי חרש נוספים."

שלומי נמנה עם 33 חיילי כוח הפריצה של הסיירת במבצע יונתן. כדי לספר על חלקו בפעולה והתחושות שליוו אותו, נביא להלן תיאורים וציטוטים מהפרק שהוא כתב בספר "מבצע יונתן בגוף ראשון" שנכתב עלי ידי הלוחמים.

בשישי בבוקר, מספר ימים לאחר החטיפה, שלומי נקרא לחזור מידית ליחידה. הוא לקח את הנשק, ארז מדים בצ'ימדין ונסע לבסיס, שם נדהם לגלות שהיחידה נערכת למשימה הבלתי-אפשרית והוא יהיה בצוות הפריצה לאולם הנוסעים. "להקת פרפרים התחילה לרחף בבטן והרגליים נעשו כבדות. את המחיר כבר הכרתי. רק לפני קצת יותר משנה השתתפתי בקרב לחילוץ בני ערובה במלון סבוי בחוף תל אביב, נפצעתי ואיבדנו חבר יקר ומרכזי בצוות."

ההתארגנות לפעולה נמשכה 24 שעות בלבד וכללה

תדריך מיוני נתניהו למבצע שהיה אחד מהמטורפים בתולדות היחידה וכן תרגול שהתמקד בחלקים טכניים ספציפיים כגון "ריתום של שני לנדרוברים ומרצדס בתוך מטוס הרקולס ותרגול פריקה מהירה של הרכבים אחרי הנחיתה, כדי לקצר למינימום את הזמן הנדרש מרגע פתיחת כבש המטוס ועד ההגעה לטרמינל שבו

ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל בביקור אצל שלומי במרכז הרפואי 'איכילוב' לאחר קרב 'סבוי', 1975, מאוסף ארכיון הארווארד

שלומי (עומד משמאל) וחבריו לצוות החוד, ביום ספורט בסיירת, סמוך למבצע, 1976 הצלם אינו ידוע

נמצאים בני הערובה. מהירות והפתעה עמדו ביסוד הסיכוי להצליח". אנטבה רחוקה כפליים מאיראן ולמטוסים היה דלק לכיוון אחד בלבד. החומר המודיעיני היה דל וכדי ללמוד על מיקומה של אנטבה ולתכנן מילוט אפשרי ברכב לקניה השכנה, הם רכשו אטלס של תלמידים. המודל שבנו בעזרת ברזלי זווית ויריעות יוטה אפשר להם לגבש כיצד יתפרסו באולם החטופים וילחמו במחבלים המחזיקים בו. הם נערכו גם לאפשרות שהפריצה תתבצע בחושך מוחלט ותחת אש.

**יוני נתניהו ז"ל מעניק לשלומי (עם הגב)
גביע ביום ספורט בסיירת, 1976,
הצלם אינו ידוע**

"בשבת לפנות בוקר, אחרי שניקיתי נשק וטענתי מחסניות, הצטיידתי ברימוני 'מיני' והתקנתי על הנשק יראור (פנס); ואחרי שסיכמנו בינינו שנקרא במגפונים לכל החטופים לשכב על הארץ; אחרי שמדדנו והתארגנו על מדים מנומרים וכומתה ירוקה כדי שניראה כמו חיילים אוגנדים (אפילו שצבע עורנו קצת לבן) והצטיידנו בכובעי טמבל לבנים שנחבשו כסימן זיהוי הדדי מיד אחרי הפתיחה באש, והכנות נוספות, הלכתי לישון לכשעה... הבנתי שנתוני הפתיחה הפעם הרבה יותר גרועים ומפחידים מכל מה שהכרתי, והתחושה שלי הייתה קשה מאוד. זכרתי איך בפיגועי המיקוח הקודמים שבהם השתתפתי ראיתי את האמבולנסים ממתינים ברחוב סמוך והפעם נהיה בסוף העולם."

התוכנית הייתה: "ההרקולס הראשון, שלנו, ינחת לבד, בחושך, באמצע הלילה כשאנחנו מחופשים לשיירה של נשיא אוגנדה. לבושים במדים המנומרים, ניסע לטרמינל הישן במרצדס ובשני ג'יפי לנדרובר, נתחלק לשבע חוליות קטנות, נפרוץ לחמשת פתחי הטרמינל ונחסל בו זמנית כמה שיותר מחבלים וחיילים אוגנדים. הוחלט שהצוות שלנו, שמונה לוחמים, יפרוץ לאולם שבו נמצאים כעשרה מחבלים וכמאה חטופים דרך שני פתחים..."

המבצע יצא לדרך בשבת בבוקר כשבמרכז ההרקולס לכל אורכו נקשרו שלושת הרכבים כשפניהם לכיוון היציאה, לצידם רבצו עשרות לוחמי חטיבת הצנחנים ושלומי וחבריו הצטופפו על הרכבים. עד התדלוק בשארם א-שיח ההרקולס טס נמוך, כדי להימנע מגילוי ע"י האויב, עבר כיסי אוויר רבים, קפץ מעלה-מטה כמו סוס פרא, הישיבה על כלי הרכב הקפיציים הגבירה את הטלטלות ורבים הקיאו. לאחר כשמונה שעות טיסה ולקראת הגעתם ליעד באישון לילה, הם חגרו את האפודים וישבו ברכבים דרוכים ומוכנים לקרב. תוך שניות מהנחיתה הרכבים יצאו והחלו לנוע לעבר היעד בשקט מוחלט ובנשקים דרוכים. בדרך לנקודת העצירה והירידה מהרכבים הם נתקלו בצמד שומרים ושלומי חש חשוק לגמרי, כמו 'ברווז במטווח'. כשעצרו ליד הטרמינל מסביב שרר עדיין שקט ושלומי חשב שאולי החטופים והמחבלים בכלל לא נמצאים שם.

על שלב ההסתערות כתב: "התקדמנו במהירות, חשופים לגמרי, עדיין ללא אש, לקראת קרב עם מחבלים וחיילים אוגנדים רבים מאתנו... הסתכלתי ימינה ושמאלה והתמלאתי בתחושת ביטחון... הייתי קשוב ומרוכז מאוד... את השקט הפר פרץ רירות קצרצר. חייל אוגנדי הגיח במפתיע משמאלנו ובטרם הבין מה קורה, נורה... בשלב הזה הצטרפתי והסתערתי קדימה עם כל הלוחמים. רחוק מימין ראיתי את המטוס הצרפתי החטוף. נזכרתי שאירית ואני כבר קנינו כרטיסי טיסה ל"טיול שחרור" בעוד פחות מחודש. רק לא למות עכשיו. המשכתי לרוץ קדימה תוך כדי ניסיון לאתר את הפתח שדרכו אני אמור להיכנס. נכנסתי

**מתוך הפרק של שלומי בספר 'מבצע יונתן בגוף ראשון',
צילם שלומי ריזמן**

בריצה ועצרת. האולם היה ריק, לא היה זכר לחטופים. על הרצפה מזרנים ובצד ימין שולחן עמוס במכשירי רדיו ואלקטרוניקה וערמת דרכונים. חוץ מאילן, אף אחד מאנשי החוליות שלנו לא היה באולם. הייתי בטוח שהמבצע נכשל. אולי העבירו את החטופים לעיר או לטרמינל החדש של השדה?"

לאחר ששלומי וחבריו ניהלו קרב וחיסלו מחבלים שהגיעו ממסדרון צדדי, האולם טוהר, ואז "יצאתי לרחבה שבחזית הטרמינל. מכיוון מגדל הפיקוח נורו פרצי אש.... בדקתי וחבשתי לוחם שנפגע ברגל כנראה מרסיסי רימון... ראיתי בחושך קבוצה קטנה וצפופה מאוד של אזרחים. שמחתי. לפחות חלק קטן מהחטופים, חשבתי, הצלחנו לשחרר". בהמשך הסתבר שאלה היו כל החטופים החיים.

בסיום הלחימה הכוח חזר לרכבים וכדי לוודא שכולם שבו שלומי קרא בשמותיהם, מדף קרטון שהכין מראש ותלה סביב צווארו בעזרת סרט. כולם השיבו בחיוב, פרט לאחד שנפצע ופונה - יוני. על החזרה לארץ כתב: "חלפה שעה מאז הנחיתה והפריצה. עד לרגע זה ראיתי רק את עולמי הצר... בחוסר סבלנות חיכינו להמראה. לאחר רגעים ארוכים ניתנה הפקודה להמריא והמטוס החל לרוץ על המסלול. התפללתי שאיזה חייל אוגנדי נחוש עם מקלע כבד לא ישחיל אותנו בדיוק עכשיו בהמראה. ברגע שניתקו הגלגלים מהמסלול ועלינו לאוויר, הלב השתחרר והמטוס כולו התמלא שמחה. איזה הבדל לעומת הנחיתה... הייתי מאושר שנשארתי חי ושהחטופים שוחררו." בנחיתת הביניים לתדלוק בניירובי, קניה, הם עודכנו שיוני נתניהו ז"ל מת מפצעיו. "השמחה והעליצות במטוס 'כבו' באחת והתחלפו בשקט מעיק".

"על המסלול בתל נוף, מיד אחרי הירידה מהמטוס, הוצאתי סוף-סוף את המצלמה מהאפוד והצטלמתי למזכרת. העין הרעה כבר הייתה מאחוריי... המבצע שסיים את שירותי הסדיר סגר לי מעגל. 'חזרתי הביתה בשלום', וחשבתי שאחרי הכול זה בעצם עוד מבצע, כמו כל פיגוע מיקוח אחר, כמו כל קרב של יחידה אחרת בצה"ל.

כריכת הספר 'מבצע יונתן בגוף ראשון' הכולל פרק שלומי ריזמן כתב

דווקא ממרחק ארבעים השנים החולפות אני רואה עד כמה גדול היה המבצע. המבצע שהחל את דרכו בתחושת חוסר אונים, בהנחה שהמצב אבוד, שאין מה לעשות אלא להשלים עם התבוסה ולהיכנע לטרור, הסתיים בהצלחה כבירה שהפכה למופת ולמקור השראה לא רק במדינת ישראל אלא בעולם כולו. קיבלתי במתנה שיעור שלקחתי עמי לכל החיים - עד כמה רחוק אפשר להגיע."

שלומי במרכז התמונה, על הלנדורבר, בשובם מהמבצע, 1976
ממצלמתו של שלומי

שלומי, תודה ששיתפת אותנו בסיפורך האישי במבצע מורכב זה.

אשרי המדינה שהתברכה בלוחמים כמוך, מעריכים ומוקירים את נחישותכם ועוז רוחכם!

הכתבה מתבססת על ריאיון עם שלומי מספטמבר 2023 ועל הפרק שכתב בספר "מבצע יונתן בגוף ראשון".

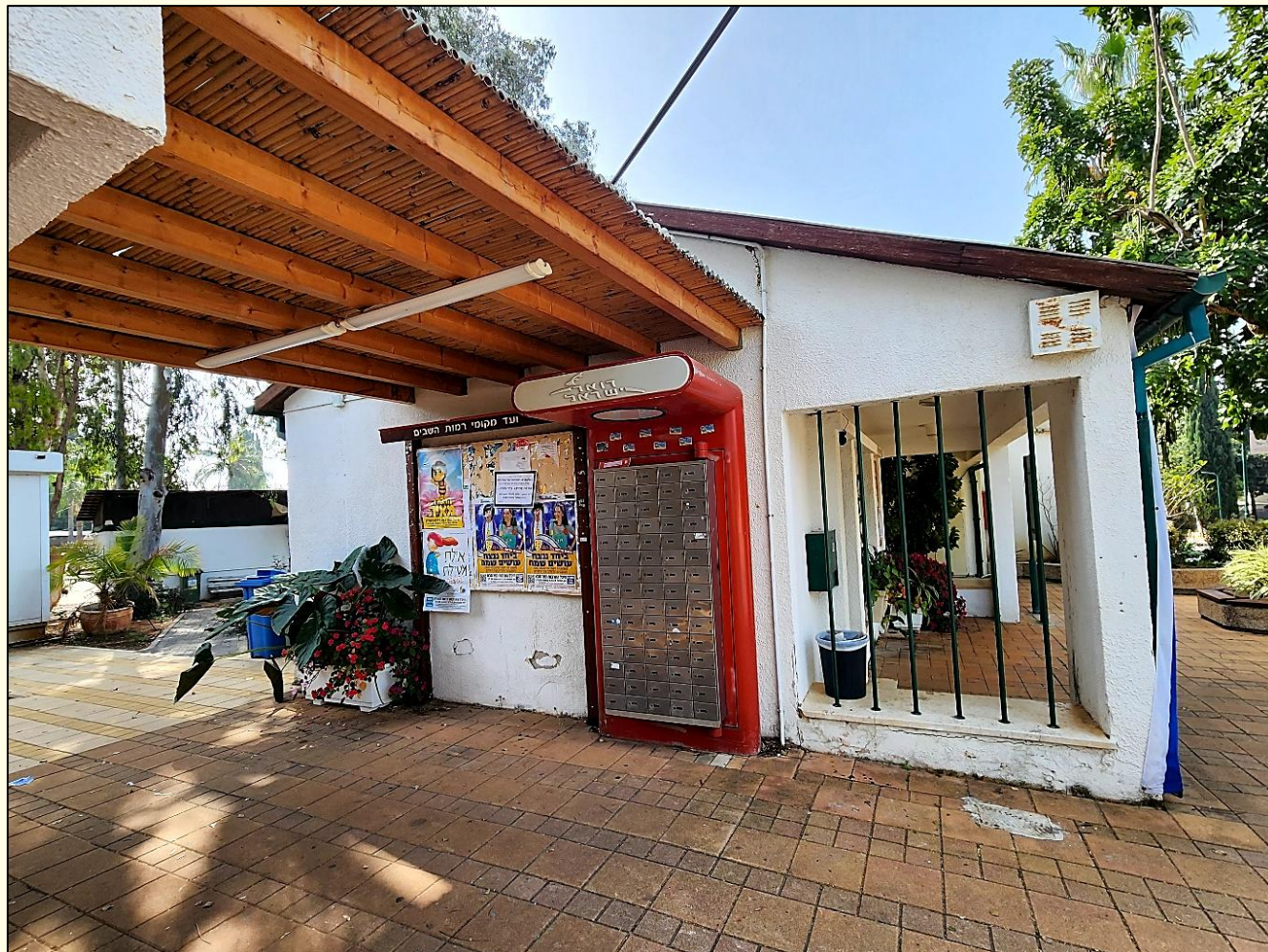
ראיינה וערכה תמר ישר

התמונות נמסרו על ידי שלומי ריזמן

נופי רמות השבים

זה זהר

הסוכך על בית הדואר שאינו

רוצים להישאר מעודכנים ? הצטרפו לקבוצת הוואטסאפ לתושבים

קישור להצטרפות>>

<https://chat.whatsapp.com/CHwBjdnGGIJ1wh6wfh7We5>

הקבוצה סגורה לתושבי רמות השבים בלבד לצורך קבלת הודעות ופרסומים מטעם הוועד והמועצה
רק מנהלי הקבוצה יוכלו לשלוח הודעות, אין אפשרות להגיב בפורום רחב

עלון הכפר יוצא לאור מטעם ועדת העלון
שחבריה הם תושבים מתנדבים ובסיוע הוועד המקומי.
הפקה, עריכה לשונית ועיצוב גרפי: גונן ישר ואריאלה גסמן

